

CHỈ THỊ

CỦA BAN THƯỜNG VỤ THÀNH ỦY

Về phát triển giao thông đường sắt đô thị trên địa bàn Thành phố Hà Nội

Trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát của Thành ủy; sự nỗ lực, quyết liệt trong công tác điều hành của chính quyền các cấp; sự tham gia tích cực của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và sự ủng hộ của Nhân dân Thủ đô, công tác quy hoạch, đầu tư xây dựng hệ thống đường sắt đô thị ngày càng được quan tâm, hệ thống đường sắt đô thị trên địa bàn thành phố Hà Nội đã từng bước được hình thành; đã triển khai đầu tư một số tuyến đường sắt đô thị, trong đó tuyến đường sắt đô thị Cát Linh - Hà Đông và đoạn trên cao của tuyến đường sắt đô thị Nhổn-ga Hà Nội đã được đưa vào khai thác phục vụ Nhân dân. Đến nay, nhận thức của cán bộ, đảng viên và Nhân dân về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của giao thông đường sắt đô thị đã có nhiều chuyển biến tích cực.

Bên cạnh những kết quả đạt được, quá trình triển khai các dự án đường sắt đô thị còn chậm, gặp nhiều thách thức và khó khăn. Hành lang pháp lý chưa hoàn thiện, tồn tại nhiều khoảng trống cũng như sự chồng chéo trong các quy định. Quy hoạch đường sắt đô thị chưa gắn với quy hoạch sử dụng đất, thiếu kết nối với phát triển đô thị, phát triển liên vùng. Nguồn lực đầu tư phụ thuộc chủ yếu vào nguồn vốn vay ODA, dẫn đến bị ràng buộc về cơ chế và công nghệ. Mô hình tổ chức quản lý dự án còn bất cập, các dự án đầu tư xây dựng thường xuyên chậm tiến độ, đặc biệt là công tác giải phóng mặt bằng kéo dài dẫn đến đội vốn, lãng phí. Vướng mắc trong áp dụng hệ thống quy chuẩn, tiêu chuẩn. Chưa có cơ chế khuyến khích, phát triển ngành công nghiệp đường sắt trong nước.

Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế nêu trên chủ yếu do thiếu sự đồng bộ trong công tác phối hợp triển khai chiến lược, kế hoạch phát triển các dự án đầu tư xây dựng đường sắt đô thị; chưa có tổng kết, đánh giá, nghiên cứu đầy đủ để xác định giải pháp tổng thể phát triển đường sắt đô thị; cơ chế, kiểm tra, giám sát, xử lý trách nhiệm đối với các cấp, các ngành trong tổ chức thực hiện chưa sâu sát, chưa hiệu quả.

Để kịp thời khắc phục những tồn tại, hạn chế; phát huy những kết quả đạt được, tạo sự chuyển biến trong công tác phát triển giao thông đường sắt đô thị trên địa bàn Thành phố; Ban Thường vụ Thành ủy yêu cầu các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt

trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội từ Thành phố đến cơ sở bám sát định hướng phát triển giao thông vận tải đường sắt Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 tại Kết luận số 49-KL/TW ngày 28/02/2023 của Bộ Chính trị, các chiến lược, kế hoạch, chương trình hành động của Chính phủ về phát triển đường sắt đô thị để chủ động tham mưu, tổ chức thực hiện có hiệu quả quán triệt và tập trung thực hiện tốt các nhiệm vụ sau:

1. Thông nhất nhận thức và hành động của cả hệ thống chính trị về vị trí, vai trò, tầm quan trọng, sự cần thiết phát triển giao thông đường sắt đô thị trên địa bàn thành phố Hà Nội; trong đó xác định đường sắt đô thị là trục xương sống của mạng lưới vận tải hành khách công cộng Thủ đô. Việc đầu tư hiệu quả và sớm đưa vào khai thác vận hành các tuyến đường sắt đô thị sẽ nâng cao thị phần vận tải hành khách công cộng, giảm ùn tắc giao thông và sự phụ thuộc vào phương tiện cá nhân, giảm thiểu ô nhiễm môi trường và tai nạn giao thông, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố và vùng Thủ đô.

2. Phát triển giao thông đường sắt đô thị phải đảm bảo các tiêu chí, tiêu chuẩn kỹ thuật hiện đại, đồng bộ, dần tiếp cận công nghệ tiên tiến của thế giới, đảm bảo thân thiện với môi trường và sử dụng năng lượng hiệu quả, tiết kiệm. Đẩy mạnh xã hội hóa, khuyến khích các doanh nghiệp trong nước tham gia phát triển ngành công nghiệp đường sắt, từng bước thu hẹp khoảng cách, tiến tới tự chủ về công nghệ sản xuất, chế tạo phương tiện, trang thiết bị và nguồn nhân lực phục vụ vận hành bảo dưỡng đường sắt đô thị.

3. Huy động tối đa mọi nguồn lực, đa dạng hóa phương thức đầu tư hệ thống đường sắt đô thị, trong đó nguồn lực trong nước là cơ bản, lâu dài, nguồn lực bên ngoài là quan trọng. Kết hợp bài bản giữa phát triển từng bước vững chắc với những giải pháp đột phá để hình thành mạng lưới hoàn chỉnh, thông suốt, liên kết đa phương thức với các hình thức vận tải khác; đồng thời chú trọng công tác vận hành, bảo trì đảm bảo khai thác hiệu quả, nâng cao chất lượng dịch vụ đáp ứng nhu cầu đi lại của Nhân dân.

4. Tiếp tục tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, doanh nghiệp và người dân về vai trò, tầm quan trọng, sự cần thiết phát triển giao thông đường sắt đô thị. Tạo sự đồng thuận rộng rãi và quyết tâm cao trong việc phát triển hệ thống đường sắt đô thị của Thủ đô. Cụ thể hóa các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp phát triển đường sắt đô thị đồng bộ, gắn kết chặt chẽ với các chương trình, kế hoạch phát triển đô thị, phát triển giao thông vận tải của Thành phố. Quá trình triển khai, phải quán triệt, thực hiện tốt phương châm: “rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ quy trình và rõ hiệu quả”.

5. Chủ động phối hợp với các ban, bộ, ngành của Trung ương để rà soát, nghiên cứu, hoàn thiện hệ thống pháp luật, cơ chế, chính sách đảm bảo đồng bộ, hiệu quả nhằm tháo gỡ các nút thắt, khơi thông các nguồn lực tham gia đầu tư phát triển giao thông đường sắt đô thị bằng nhiều phương thức và hình thức khác nhau (đầu tư theo phương thức đối tác công - tư, cơ chế vay lại trái phiếu Chính phủ...). Tiếp tục thu hút mạnh mẽ, sử dụng hiệu quả nguồn vốn của các chính phủ, tổ chức quốc tế, nguồn vốn ODA để nghiên cứu chuẩn bị đầu tư và đầu tư cho giao thông đường sắt đô thị. Cụ thể hóa các chính sách nhằm sử dụng và khai thác hiệu quả kết cấu hạ tầng đường sắt đô thị thông qua cơ chế giao, cho thuê hoặc chuyển nhượng có thời hạn. Rà soát, cải cách thủ tục hành chính về đầu tư để tạo môi trường đầu tư bình đẳng, lành mạnh, cạnh tranh cho các doanh nghiệp trong và ngoài nước tham gia vào phát triển giao thông đường sắt đô thị.

6. Rà soát và cập nhật điều chỉnh bổ sung quy hoạch mạng lưới đường sắt đô thị cùng với việc điều chỉnh các Quy hoạch Thủ đô thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 và Quy hoạch giao thông vận tải Thủ đô đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 đảm bảo tính khả thi, đồng bộ, kết nối liên vùng để phát huy tối đa các lợi thế của loại hình đường sắt đô thị trong phát triển và tái phát triển đô thị. Nghiên cứu, đề xuất áp dụng mô hình TOD (phát triển đô thị định hướng giao thông công cộng) trong quy hoạch để khai thác và sử dụng hiệu quả giá trị từ quỹ đất, không gian ngầm tại khu vực xung quanh các nhà ga, khu vực depot. Rà soát các quy hoạch hệ thống đường sắt đô thị, khu vực TOD và các cơ chế thu phí giá trị thặng dư từ đất trong khu vực TOD. Đồng thời, chú trọng công tác bảo tồn, phát huy giá trị các công trình lịch sử, văn hóa tại khu vực có các tuyến đường sắt đô thị. Phấn đấu trước năm 2035 hoàn thành xây dựng 14 tuyến đường sắt đô thị theo Kế luận số 80-KL/TW ngày 24/5/2024 của Bộ Chính trị về Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 và Đề án Điều chỉnh Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến năm 2045, tầm nhìn đến năm 2065 nhằm đẩy mạnh khâu đột phá về kết cấu hạ tầng, trong đó ưu tiên quy hoạch, xây dựng hệ thống hạ tầng giao thông và hạ tầng đô thị của Thành phố.

7. Triển khai thực hiện Đề án tổng thể đầu tư xây dựng hệ thống đường sắt đô thị để đề xuất các giải pháp mới với những phương thức tổ chức quản lý thực hiện dự án mới nhằm hoàn chỉnh hệ thống đường sắt đô thị theo tinh thần chỉ đạo của Bộ Chính trị tại Kế luận số 49-KL/TW ngày 28/02/2023 về định hướng phát triển giao thông vận tải đường sắt Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đầu tư xây dựng mạng lưới giao thông xanh và sạch nhằm cắt giảm lượng khí thải carbon do các phương tiện giao thông gây ra. Nghiên cứu, xây dựng kế hoạch, lộ trình phát triển hệ

thống giao thông kết nối vùng, quốc tế và mô hình TOD cho các tuyến đường sắt đô thị trên địa bàn Thành phố. Tập trung rà soát, nghiên cứu các loại hình TOD và kết nối các loại phương tiện giao thông khác, khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân di chuyển bằng các phương thức vận chuyển không gây ô nhiễm. Trước mắt, tập trung nghiên cứu, lựa chọn thí điểm áp dụng mô hình TOD cho một số tuyến đường sắt đô thị để vừa làm, vừa tổng kết hoàn thiện chiến lược phát triển TOD của Thủ đô.

Trên cơ sở Luật Thủ đô năm 2024, tiếp tục nghiên cứu các chính sách về việc huy động và cơ chế quản lý đặc thù để tạo nhiều thuận lợi cho việc phát triển hệ thống đường sắt đô thị tại Hà Nội. Đẩy mạnh phát triển hệ thống giao thông đồng bộ, hiện đại; hoàn thành xây dựng các tuyến đường quốc lộ, đường cao tốc, đường vành đai, hệ thống đường kết nối nội vùng và liên vùng theo quy hoạch, đồng bộ với quy hoạch kiến trúc, cảnh quan, xây dựng đô thị văn minh, hiện đại; đẩy nhanh tiến độ các dự án đường sắt đô thị theo Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 05/5/2022 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

8. Rà soát, kiện toàn hệ thống tổ chức, bộ máy, tập trung nguồn lực để nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ quản lý, cán bộ, công chức, viên chức tham gia công tác phát triển giao thông đường sắt đô thị. Mở rộng các hình thức đào tạo, đào tạo lại, xã hội hóa công tác đào tạo và thu hút các chuyên gia giỏi để phát triển nguồn nhân lực đường sắt đô thị. Tiếp tục hoàn thiện cơ chế phối hợp tổ chức thực hiện giữa các chủ thể tham gia phát triển đường sắt đô thị; tăng cường cơ chế kiểm tra giám sát, hướng dẫn của các cấp ủy đảng để củng cố, phát huy sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị.

9. Đẩy mạnh các hoạt động nghiên cứu, đa dạng hóa liên kết, hợp tác quốc tế, chuyển giao công nghệ trong lĩnh vực đường sắt đô thị để học tập, chia sẻ kinh nghiệm. Xây dựng chính sách khuyến khích, thu hút các tập đoàn, công ty quốc tế về sản xuất, cung cấp phương tiện, trang thiết bị đường sắt thiết lập các cơ sở sản xuất đặt tại Việt Nam và tiến hành chuyển giao khoa học công nghệ cho các doanh nghiệp trong nước. Nghiên cứu xây dựng, hoàn thiện khung tiêu chuẩn kỹ thuật, hệ thống định mức, đơn giá thống nhất cho các dự án đường sắt đô thị đảm bảo sự đồng bộ, khả năng tích hợp các tuyến đường sắt đô thị để nâng cao hiệu quả đầu tư, giảm chi phí vận hành, bảo trì. Ưu tiên thực hiện chuyển đổi số trong hoạt động đầu tư xây dựng, quản lý, bảo trì, khai thác kết cấu hạ tầng và phương tiện kinh doanh vận tải đường sắt đô thị. Sớm triển khai xây dựng và hoàn thiện trung tâm điều hành tập trung hệ thống đường sắt đô thị (NOCC), hệ thống vé (AFC) bảo đảm kết nối liên thông dữ liệu.

10. Hàng năm, tổ chức tổng kết, đánh giá để kịp thời biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có sáng kiến, giải pháp sáng tạo, đột phá trong quá trình triển khai, thực hiện. Đồng thời có biện pháp kiểm điểm, xử lý nghiêm minh những hành vi tham nhũng, lãng phí, thiếu trách nhiệm gây ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển đường sắt đô thị của Thủ đô.

11. Tổ chức thực hiện

- Ban cán sự đảng UBND Thành phố lãnh đạo UBND Thành phố chỉ đạo các đơn vị có liên quan xây dựng các Kế hoạch tổ chức thực hiện, kế hoạch thanh tra việc thực hiện từng nội dung tại Chỉ thị này gắn với thực hiện các Chương trình toàn khóa XVII của Thành ủy nhiệm kỳ 2020-2025. Tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong công tác chỉ đạo, điều hành, nêu cao vị trí, vai trò gắn với trách nhiệm của tập thể, cá nhân trong quá trình triển khai Chỉ thị. Xử lý nghiêm trách nhiệm đối với người đứng đầu cấp ủy, cơ quan quản lý, người trực tiếp quản lý và cán bộ, công chức, viên chức vi phạm về quy trình, quy chế trong quá trình thực thi công vụ gắn với Chỉ thị số 24-CT/TU ngày 07/8/2024 của Ban Thường vụ Thành ủy về việc tăng cường kỷ cương, kỷ luật và trách nhiệm giải quyết công việc trong hệ thống chính trị thành phố Hà Nội. Căn cứ kết quả thực hiện Chỉ thị, Ban cán sự đảng UBND Thành phố kịp thời tham mưu, đề xuất Ban Thường vụ Thành ủy các chủ trương, giải pháp đổi mới những vấn đề bất cập, phát sinh. Định kỳ hàng quý báo cáo kết quả thực hiện Chỉ thị với Ban Thường vụ Thành ủy.

- Đảng đoàn HĐND Thành phố chỉ đạo Thường trực HĐND Thành phố, các Ban của HĐND Thành phố tăng cường giám sát theo chuyên đề; đôn đốc việc thực hiện Chỉ thị; báo cáo kết quả với Ban Thường vụ Thành ủy.

- Đảng đoàn Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội Thành phố xây dựng kế hoạch tuyên truyền, vận động, giáo dục đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân; đồng thời phối hợp với các cơ quan chức năng của Thành phố, các ban Đảng của Thành ủy thực hiện tốt chức năng giám sát thực hiện Chỉ thị.

- Ban Tuyên giáo Thành ủy chủ trì, phối hợp với các ban Đảng và Văn phòng Thành ủy tham mưu giúp Ban Thường vụ Thành ủy chỉ đạo tuyên truyền, quán triệt, đôn đốc kiểm tra sơ kết, tổng kết việc thực hiện Chỉ thị.

- Các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Thành ủy phụ trách địa bàn các quận, huyện có các dự án đường sắt đô thị đi qua cần tăng cường công tác chỉ đạo, đôn đốc và giám sát công tác giải phóng mặt bằng trên địa bàn phụ trách, đảm bảo tiến độ theo kế hoạch đã đề ra.

- Ban Thường vụ quận, huyện, thị ủy căn cứ vào Chỉ thị của Ban Thường vụ Thành ủy và Kế hoạch tổ chức thực hiện của UBND Thành phố để chỉ đạo UBND

các quận, huyện, thị xã chủ động xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ trên địa bàn. Thường xuyên bám sát, chỉ đạo, đôn đốc việc triển khai theo kế hoạch, tiến độ đề ra; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra và chủ động phối hợp với các sở, ban, ngành Thành phố để kịp thời phát hiện và xử lý các vướng mắc nảy sinh, không để tồn đọng kéo dài. Định kỳ sơ kết, tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm công tác chỉ đạo, báo cáo Ban Thường vụ Thành ủy kết quả thực hiện Chỉ thị.

Chỉ thị này được phổ biến đến các Đảng bộ, chi bộ. / *(ký)*

Nơi nhận:

- Ban Bí thư TW Đảng, | (để báo cáo)
- Ban Tuyên giáo TW,
- Văn phòng Trung ương,
- Các đ/c Thường trực Thành ủy,
- Đảng đoàn HĐND Thành phố,
- BCS đảng UBND Thành phố,
- Các ban Đảng Thành ủy,
- Các đ/c Ủy viên BTVTU,
- MTTQ và các tổ chức CT-XH TP,
- Các đ/c Thành ủy viên,
- Văn phòng: Thành ủy,
Đoàn ĐBQH&HĐNTP, UBND TP,
- Các sở, ban, ngành TP,
- Các quận, huyện, thị ủy,
- Các đảng ủy trực thuộc TU,
- Lưu VPTU.

Bùi Thị Minh Hoài